

ikke

Focus: georganiseerd aanbod binnen de vakantieperiodes

Het lokale vrijetijdsaanbod is aanzienlijk veranderd de laatste decennia.

Die nieuwe realiteit doet ons stilstaan bij een aantal uitdagingen en kritische afwegingen in het opzetten van een eigentijds en origineel vrijetijdsaanbod.

*Het prille begin:
een discussie over
preventie*

1889 - Afschaffing
v/d kinderarbeid

1914 - Invoering
v/d leerplicht
***“verplichte
versus formele
vrije tijd”***

Vanaf 1918
eerste initiatieven
om samen vakantie
door te brengen in
‘verantwoorde
omgeving’

*Speelpleinwerk
tussen 1930 en 1960:
preventieve en
pedagogische functie
> spelen in een
gezonde omgeving*

1931 - De eerste
speelpleinwerking
1934 - De eerste Chiro

1937 - Snelle groei
van het jongerenwerk
en jeugdbewegingen

Speelpleinwerk in 60's en 70': wereldwijde aandacht voor spelen

1968 - Vrijheid blijheid - Acterschap bij kind
Meer aandacht voor keuze, eigen invulling en
nieuwe speelvormen (avontuurlijk bouwen,
spelen met water...)

Termen als jeugdwerk en ook jeugdbeleid verschijnen voor het eerst in de jaren 70. Tot die tijd beperkte men zich tot de 'jeugd- en jongerenbewegingen', 'jongerenwerk' en de 'openluchtkuren'.

1984 - Eigen decreet voor erkenning en
subsiëring van het speelpleinwerk
(speelfunctie centraal)

én een 'speels' decreet

(stimuleert de uitbouw van speelvriendelijke infrastructuur, aantrekkelijk speelmateriaal en een deskundige begeleiding door opgeleide jongeren)
om samen vakantie door te brengen in 'verantwoorde omgeving'

De jaren 90 belangrijke functie- verschuivingen (voor speelpleinwerk)

Vanaf eind jaren 80
'zorg om het pedagogisch, verantwoorde
spel' en 'opvangfunctie' wint aan belang.

Particulier speelpleinwerk in dubio ten
aanzien van opvang. Het speelpleinwerk
aarzelt om zich te profileren als een
opvanginitiatief. Veel speelpleinen nemen
zelfs resoluut afstand van de opvangtaak. De
schrik dat de opvangfunctie de speelfunctie
verdringt, is reëel.

Het besef groeit dat het speelpleinwerk voor
en door de (lokale) gemeenschap moet
worden uitgebouwd.

Een plaats in het gemeentelijk jeugd(werk)beleid

1994 - decreet op het plaatselijk jeugd(werk)beleid

= Stimulans naar een lokaal jeugdwerkbeleid. De lokale overheden zagen het speelpleinwerk steeds als 'hun zaak' en beschouwen het nu ook als 'hun taak'. Een enorme groei binnen speelpleinwerk. In quasi elke gemeente in Vlaanderen en Brussel wordt er speelpleinwerk georganiseerd.

“Gemeentelijk georganiseerd vrijetijdsaanbod en ‘jeugdwerk’ ontstaat.”

*Vanaf 2014 - ~~decreet op het plaatselijk jeugd(werk)beleid~~ > meerjarenplanning.
Invoering van de beleids- en beheerscyclus (BBC)*

Geormerkte middelen voor jeugdwerk bij lokale overheden verdwijnen. Daarmee vervalt elke verplichting tot een gemeentelijk jeugd(werk)beleid.

“Meer en meer de vraag vanuit lokale besturen: ‘moeten we dit zelf doen’ met wisselend succes. In c maakt het niet uit wie het aanbod voor zijn rekening neemt. Als overheid kan je wel visie en beleid in handen houden.”

HET VERHAAL VANDAAG

**Vraag naar
'buitenschoolse
opvang' alsmaar
groter.**

**2021 - decreet
Buitenschoolse
opvang en
activiteiten.**

Bedoeling is dat het lokaal bestuur de regie in handen neemt en met de verschillende partners een lokaal buitenschools beleid uitstippelt. Ontplooiing, speelmogelijkheden en gelijke kansen staan voorop. Tot 2025 tijd om beleid uit te werken

Opvangnood al lang niet meer alleen door lokale besturen ingevuld. Nieuwe initiatieven ontstaan.

**Verwachtingen
van ouders zorgen
voor druk.**

(Speelplein)werkingen experimenteren met animatoren in shiftsystemen, openingsuren uitbreiden, vakantieperiodes uitbreiden, inschrijfstops noodgedwongen inlassen...

Maatregelen die de eigenheid van speelpleinwerk als jeugdwerkmethodiek, nl. een toegankelijke vrijplek voor kinderen en jongeren, stevig op de proef stellen.

**“Naar welke
kampjes gaan
die van ulder
deze verlof?”**

Meer en meer organisatoren met handen in het haar rond vinden en behouden van animatoren

- Meer aanbod, evenveel jongeren
- Corona-nasleep
- Jong zijn kost geld
- Eigen studies betalen
- Last-minutementaliteit
- Niet gemakkelijk geworden om animator te zijn (bv. meer kinderen met 'rugzak')
- ...

“Vrijwilligerswerk kunnen doen = luxe”

Flexibiliteit, taakgericht werken en centen winnen aan belang.

In de eerste plaats uitgaan van de kracht van jongeren, ongeacht welk statuut.

Braindrain in particuliere (speelplein)werkingen

“Ten dode opgeschreven zonder ondersteuning?”

continuïteit ↓ financiële impact ↑

Meer dan ooit krijgen we als koepelorganisatie vanuit lokale besturen de vraag om mee aan tafel te schuiven om particuliere speelpleinwerkingen weer op de rails te krijgen. Hier en daar worden ze opgeslokt in het gemeentelijk aanbod. Als we niet ingrijpen, verdwijnt dit soort waardevolle werkingen met een lange staat van dienst van de radar.

‘t is van crisis na crisis

- Migratiecrisis
- Coronacrisis
- Klimaatcrisis
- Financiële crisis
- Energiecrisis

Een logische oefening leidt soms tot onlogische maatregelen.
(bv. kinderen in buurgemeenten)

“Als er 1 taak bij lokale overheden ligt is het wel om een lokaal vrijetijdsaanbod toegankelijk en laagdrempelig te houden voor alle kinderen én jongeren. Zeker vandaag!”

Wat houdt ons bezig vandaag

- De woke-beweging doet ons nadenken over inkleding en verkleden. Cowboy en indiaantje kan het nog?
- Zorgt het genderdebat ervoor dat we kinderen en jongeren niet meer als vanzelfsprekend indelen in jongens en meisjes?
- Hoe kunnen we jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk dichter bij elkaar brengen zonder dat onze jeugdwerkers hulpverleners worden?
- Zorgt wetenschappelijk onderzoek ervoor dat verzekeringen morgen goedkoper zijn voor wie investeert in een groen, avontuurlijk speelterrein?
- Verplichten we animatoren onderling Nederlands te spreken als 90% Franstalig is?
- Kunnen we meer jongeren activeren om vorming te volgen als we niet verwachten dat zij naar de vorming komen, maar de vorming naar hen toekomt?

...

**Geschiedenis toont hoe het
vrijetijdsaanbod een weerspiegeling is
van beleidskeuzes.**

Jij hebt de sleutel in handen om hetzelfde te betekenen voor een nieuwe generatie kinderen en jongeren.

VRAGEN?

